

SÄKERHETSDATABLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BEREDNINGEN OCH FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn: **Kristallin Järnsulfat, Melstar S**

1.2 Användning

Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen: Järntillskott för grönytor, golfgreener, odlingar och gräsmattor.

Användningar som det avråds från: Produkten bör endast användas i enlighet med det användningsområde som specificeras ovan.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör: TERGENT AB

Adress: Mörsaregatan 11, SE - 254 66 HELSINGBORG

Telefon och telefax: +46(0)42 – 311 06 00 Fax: +46(0) 42 – 311 06 10

E-post: info@tergent.se

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Akuta fall (dygnet runt): 112 begär GIFTINFORMATION

Allmänna och förebyggande frågor (vardagar kl. 9-17): 08 - 33 12 31 (Giftinformationscentralen)

→ 2. FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Enligt CLP (EG) nr 1272/2008

Faroklass och farokategori:
Akut tox. 4 (oral); H302
Hud Irrit. 2; H315
Ögon Irrit. 2; H319

Enligt EU Direktiv 1999/45/EC

Faroklass och farokod:
Hälsoskadlig, Xn; R22
Irriterande, Xi; R36/38

2.2 Märkningsuppgifter enligt CLP (EG) nr 1272/2008

Piktogram och signalord:

Varning

Fargoangivelser:

H302 Skadligt vid förtäring.

H315 Irriterar huden.

H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.

Skyddsangivelser:

P280 Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd.

P301 + P330 + P331 VID FÖRTÄRING: Skölj munnen. Framkalla INTE kräkning.

P303 + P361 + P353 VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten/duscha.

SÄKERHETS DATABLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

P305 + P351 + P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
P311 Kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/läkare.
P501 Innehållet/behållaren lämnas till farligt avfall.

Annan märkning:
EUH208 – Innehåller nickelsulfat. Kan orsaka en allergisk reaktion.

2.3 Andra faror

PBT-ämne: JA NEJ EJ TILLÄMPLIGT
vPvB-ämne: JA NEJ EJ TILLÄMPLIGT

Fysikaliska faror: Inga andra kända faror.

Hälsofaror: Inga andra kända faror.

Miljöfaror: Inga andra kända faror.

2.4 Tillstånd (ämne)

Se avsnitt 15.1.2 Tillstånd och begränsningar enligt avdelning VII och VIII i Reach.

3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.1 Ämnen

Ämne	CAS-nr	Halt	Klassificering	
			CLP (EG) 1272/2008	EU Direktiv 1999/45/EC
Ferrosulfatheptahydrat	7782-63-0	96 %	Akut tox. 4 (oral); H302 Ögon irrit. 2; H315 Hud irrit. 2; H319	Xn; R22 Xi; R36/38

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Inandning: Inga symptom förväntas. Om inandning av damm ger symptom på ohälsa som t.ex. hostning rekommenderas frisk luft och vila.

Hudkontakt: Tvätta huden med mycket tvål och vatten. Ta av förorenade kläder och skor.

Kontakt med ögon: Spola omedelbart med mjuk vattenstråle eller ögonspolvätska i flera minuter. Avlägsna eventuella kontaktlinser. Vid kvarstående besvär kontakta/uppsök läkare.

Förtäring: Framkalla ej kräkning. Kontakta sjukhus eller läkare. Skölj munnen och drick rikligt med vatten.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Symptom: Irriterande på huden vid långvarig kontakt.

Akuta effekter: Damm eller stänk i ögonen är kraftigt irriterande.

Fördröjda effekter: Vid förtäring: förgiftningssymptom (*illamående, magsmärtor, huvudvärk och yrsel*) kan uppträda först efter några timmar. Vid höga doser risk för njurskada.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Särskild/omedelbar medicinsk behandling: Tillkalla omedelbart läkarhjälp vid förtäring. Kräver läkarövervakning i minst 48 timmar efter olycksfall p.g.a. fördröjd förgiftningssymptom.

SÄKERHETS DATABLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

5. BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel

Produkten är inte brännbar. Lämpliga släckmedel: CO₂, släckningspulver, spridd vattenstråle eller alkoholbeständigt skum.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Svaveldioxid (SO₂) kan bildas vid brand.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Inget särskilt. Allmänna hänsyn vid brandbekämpning gäller.

Utrym i enlighet med rutiner vid brand. Flytta behållare från brandplatsen om detta kan ske utan risk. Undvik inandning av rökgaser. Vid all brandbekämpning bör adekvat skyddsutrustning användas. Heltäckande skyddsutrustning och friskluftsmask rekommenderas.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Personlig skyddsutrustning: Undvik kontakt med spill eller utsläpp. Undvik inandning av damm, samt exponering av ögonen och huden. Använd alltid skyddshandskar och skyddsglasögon.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Generella åtgärder: Avgränsa området så att omhändertagande av spill kan ske utan att produkten når brunnar, vattendrag och yt-/grundvatten.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Ingen inneslutning krävs. Produkten samlas upp mekaniskt. Förorenad yta kan behöva spolas av med vatten.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Mer information om val av personlig skyddsutrustning finns under avsnitt 7. Se avsnitt 13 Avfallshantering för information om bortskaffning av spill.

7. HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Undvik dammbildning och inandning av damm. Undvik kontakt med ögon och hud. Tvätta händerna efter avslutat arbete. Använd skyddshandskar och skyddsglasögon.

Undvik stänk på hårda ytor som sten, betong etc. (ger upphov till rostfläckar/missfärgning). Fläckarna är mycket svåra att avlägsna.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Produkten ska lagras på torr och sval plats, samt ifrån direkt solljus och stark värme. Förvaras åtskilt från starka syror eller alkalier (betmedel).

7.3 Specifik slutanvändning

Exponeringsscenario: JA, se bilaga till detta säkerhetsdatablad NEJ, ej tillämpligt.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

Avsnittet är avsett för yrkesmässig verksamhet och arbetsmiljöexponering för yrkesanvändare.

8.1 Kontrollparametrar

8.1.1 NATIONELLA HYGIENISKA GRÄNSVÄRDEN ELLER EG-GRÄNSVÄRDEN

Nationella hygieniska gränsvärden: JA, se tabell nedan NEJ

Vägledande EG-gränsvärden: JA, se tabell nedan NEJ

SÄKERHETSDATABLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

8.2 Begränsning av exponeringen

Produkten uppfyller inte kriterierna för nationella/EG hygieniska gränsvärden och krav på kemikaliesäkerhetsbedömning (CSR).

För personliga skyddsutrustningar se punkt 7 och produktens etikett.

Begränsning av miljöexponering: inget särskilt. Se punkt 6.2 och 13 för mer information.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Parameter	Värde	Metod /Anm.
Utseende:	Fast – kristall pulver	-
Färg:	Grönblå	-
Lukt:	Svagt stickande lukt	-
pH-värde:	~3 i vattenlösning (20°C)	-
Smältpunkt/frys punkt:	~64 °C	Ämnet sönderfaller
Brandfarlighet (fast form/gas):	Ej brandfarligt	-
Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns:	Ej explosivt	-
Relativ densitet:	1,20 g/m ³ , 10°C	-
Löslighet i vatten:	365 g/l, 10°C	- 450 g/l, vid 15°C
Explosiva egenskaper:	Ej explosivt	-
Oxiderande egenskaper:	Ej oxiderande	-

9.2 Annan information

Produkten är hygroskopisk (tar upp fukt).

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Ämnet har normalt en låg reaktionsbenägenhet.

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil enligt rekommenderad användning, lagring och hantering.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Inga kända.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Undvik stora temperaturvariationer, fukt, direktsolljus och höga temperaturer vid lagring, eftersom detta kan leda till klumpbildning (OBS! klumpbildning påverkar ej kvaliteten på produkten.)

10.5 Oförenliga material

Starka syror och alkalier (betmedel)

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga kända.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Avsnittet är avsett för medicinsk personal, yrkesverksamma på arbetsmiljöområdet och toxikologer.

11.1.1 ÄMNE - INFORMATION OM FAROKLASSER

SÄKERHETS DATBLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

Akut toxicitet:

Förtäring: Akut oral toxicitet kategori 4. Skadligt vid förtäring. Se toxicitetsdata nedan.

Hudkontakt: Data saknas. Se Anm.1 nedan.

Inandning: Data saknas. Se Anm.1 nedan.

Frätande/irriterande Hud och ögon irritation kategori 2. Irriterar huden och ögonen.
på huden:

Sensibilisering: Data saknas. Se Anm.1 nedan.

Mutagenitet: Data saknas. Se Anm.1 nedan.

Cancerogenitet: Data saknas. Se Anm.1 nedan.

Reproduktions-
toxicitet: Data saknas. Se Anm.1 nedan.

Annan information: Se information under respektive faroklass i avsnitt 11.1.1 Ämne – Information om faroklasser.

TOXICITETSDATA

Ämne	Exponering	Art	Resultat	Metod	Anm.
Ferrosulfat (II) heptahydrat	Akut Oral	Rått	LD50 1520 mg/kg bw	-	Akut tox. 4

Anm. 1 – ämnet är inte klassificerat som sådant farokategori enligt harmoniserade klassificering Bilaga VI (CLP/GHS-databas), CLP förordningen (EC) No 1272/2008.

12. EKOLOGISK INFORMATION

Sammanfattning: Produkten förväntas inte utgöra någon fara för vatten- eller markmiljön på kort eller lång sikt.

12.1 Toxicitet

Ämnet förväntas inte utgöra någon fara för vatten- eller markmiljön på kort eller lång sikt. Se avsnitt 12.7.1 Ekologiska data.

12.2 Persistent och nedbrytbarhet

Biotisk nedbrytbarhet: Ämnet är lätt nedbrytbart.

Abiotisk nedbrytbarhet: Ämnet är lätt nedbrytbart.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

log K_{ow}- och/eller BCF-värde: Data saknas. Ingen bioackumulering förväntas enligt ämnets kemiska och fysiska egenskaper.

12.4 Rörligheten i jord

Baserat på ämnets fysikalisk-/kemiska egenskaper förväntas produkten i huvudsak fördelas till sediment i vattenmiljön.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT-ämne:	☐ JA	☐ NEJ	☒ EJ TILLÄMPLIGT
vPvB-ämne:	☐ JA	☐ NEJ	☒ EJ TILLÄMPLIGT

12.6 Andra skadliga effekter

Allmänt: Ämnet (järnsulfat) är vanligt förekommande i miljö och jord.

EKOLOGISKA DATA

Ämne	Studier och Exp. tid	Resultat	Metod	Anm.
Ferrosulfat (II) heptahydrat	LC ₅₀ (96 h) art: poecilia reticulata	925 mg/l	-	Ej akut toxicitet.

SÄKERHETS DATABLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

13.1.1 KLASSIFICERING AV AVFALL

Farligt avfall: JA NEJ

Avfallstyp och hantering: (restprodukt) Avfallskod: enligt avfallsförordningen SFS 2011:297 beroende på vilken steg i processen eller användning det kommer ifrån.

Farligt avfall.

Avfallstyp och hantering: (förpackning) Väl rengjorda förpackningar kan hanteras i återvinningsledet för respektive materialslag.

15 01 01 Pappers- och pappförpackningar
15 01 02 Plastförpackningar

14. TRANSPORTSINFORMATION

14.1 Allmän information

Farligt gods: JA NEJ

15 GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

15.1.1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER SOM GÄLLER SÄKERHET, HÄLSA OCH MILJÖ

Information om gällande bestämmelser: Produkten omfattas av allmänna bestämmelser som:

Miljöbalk (1998:808) 14 kap. Kemiska produkter och biotekniska organismer.
Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
KIFS 2008:2 kemiska produkter och biotekniska organismer.

Förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP).
Förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach).

Arbetsmiljö: -

Yttre miljö: Avfallsförordning (2011:927)

Säkerhet: -

15.1.2 TILLSTÅND OCH BEGRÄNSNINGAR ENLIGT AVDELNING VII OCH VIII I REACH

Tillstånd (ämne): JA, tillståndets nr: NEJ

Begränsning (ämne/blandning): JA NEJ

15.1.3 FÖRPACKNINGSKRAV FÖR KONSUMENTPRODUKTER ENLIGT CLP

Konsumentprodukt: JA NEJ

Barnskyddande förslutning: JA NEJ

Kännbar varningsmärkning: JA NEJ

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning (CSR)

Kemikaliesäkerhetsbedömning: JA, blandning JA, ämne(n) NEJ. Krävs ej enligt Artikel 37 Reach förordning.

SÄKERHETS DATABLAD

i enlighet med REACH förordning (EG) nr 1907/2006

16. ANNAN INFORMATION

16.1 Omarbetningar av säkerhetsdatabladet

→ En pil i vänster marginal markerar ändringar från föregående version.

16.2 Förklaring till förkortningar i säkerhetsdatabladet

BCF	Bioconcentration Factor
bw	body weight
EC ₅₀	Effect concentration to 50% of test population in aquatic environment
LC ₅₀	Lethal Concentration to 50 % of a test population
LD ₅₀	Lethal Dose to 50% of a test population (Median Lethal Dose)
log Kow	Partition coefficient n-octanol /water
PBT	Persistent, Bioaccumulative and Toxic substance
vPvB	Very Persistent and Very Bioaccumulative

16.3 Övrig

Uppgifterna i detta säkerhetsdatablad är baserade på vår nuvarande kunskap och är avsedd att beskriva produkten från säkerhetssynpunkt. Säkerhetsdatabladet är inte att betrakta som en kemisk specifikation. Informationen avser endast att vara en vägledning för säker hantering, användning, bearbetning, lagring, transport, avfallshantering och utsläpp och skall inte ses som garanti eller kvalitetsspecifikation.